

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

15 decembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

judecând, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, împotriva sentinței Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași Nijne-Dneprovsc al Armatei Roșii nr. 188 din 19 mai 1944, în cauza penală în privința lui,

Casca Ivan XXXXX, născut în anul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

14 august 2020 – 15 decembrie 2020

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași Nijne-Dneprovsc al Armatei Roșii nr. 188 din 19 mai 1944, Casca Ivan a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, la 15 ani de munci silnice, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani.

2. Potrivit sentinței, Casca Ivan a fost declarat vinovat și condamnat pentru faptul că, fiind aliat al românilor, a participat la răzburarea împotriva cetățenilor sovietici.

3. Adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Casca Ivan.

În susținerea argumentelor formulate, Adjunctul Procurorului General a invocat că, în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, nu a fost dovedit caracterul antisovietic al acțiunilor inculpatului Casca Ivan, deoarece acțiunile lui nu se caracterizau prin violență manifestată față de civili și prizonieri de război în scopul acordării unui sprijin inamicului, așa cum prevede dispoziția pct. 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943.

Sentința de condamnare în privința lui Casca Ivan a fost pronunțată fără a se ține cont de declarațiile acestuia, precum și de declarațiile altor martori.

În instanța de judecată martorul Solovei Achim a declarat că, odată cu ocuparea satului de către trupele sovietice, inculpatul s-a angajat în calitate de polițist. Cunoaște că inculpatul a bătut mai multe persoane, totodată frecvent era în stare de ebrietate. Nu cunoaște motivele din care erau bătuti sătenii.

Martorul Burțev Vasilii a dat declarații similare cu cele ale lui Solovei Achim.

Martorul Andrenatii Cornei a declarat că, motivele din care inculpatul în activitatea sa de polițist bătea oamenii, era faptul că aceștia lucrau rău.

Instanța de judecată la examinarea dosarului a încălcat în mod flagrant dreptul inculpatului Casca Ivan la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie.

De asemenea a notat că, condamnarea lui Casca Ivan constituie un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul la apărare.

În consecință, subliniază că inculpatul Casca Ivan în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitat.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac. Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice. Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare, inclusiv pentru „trădare de patrie” și „activitate contrarevoluționară”.

Sub acest aspect, instanța de recurs în anulare reține că, prin sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași Nijne-Dneprovsc al Armatei Roșii nr. 188 din 19 mai 1944, Casca Ivan a fost condamnat în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, la 15 ani de munci silnice, cu interdicție în drepturi pe un termen de 5 ani.

Din conținutul sentinței rezultă că Casca Ivan a fost judecat pentru activitatea de răzburarea împotriva cetățenilor sovietici și acțiuni contrarevoluționare, antisovietice, care în viziunea Tribunalului Militar cade sub incidența crimelor de trădare de patrie, fără a fi indicate totodată careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lui și fără participarea apărătorului, astfel, încălcându-se flagrant drepturile și libertățile omului. Erorile menționate, instanța de recurs le

apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care au afectat hotărârea atacată și care servesc drept temei de casare a sentinței în cauză.

Ținând cont de cele constatate și de prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța vizată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Casca Ivan în baza punctului 2 al Decretului Prezidiumului Sovietului Suprem al RSSM din 19.04.1943, cu casarea acesteia, urmând, în temeiul prevederilor art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, încetarea procesului penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală cu reabilitarea condamnatului.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare devine pasibil admiterii, cu casarea totală a hotărârii irevocabile atacate, ca fiind afectată de un viciu fundamental, cu dispunerea încetării procesului penal, din motiv că sunt prezente circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală.

5. În conformitate cu art. art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b), 453 alin. (1), 457 alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul în anulare declarat de către adjunctul Procurorului General, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului Militar al Diviziei de Pușcași Nijne-Dneprovsc al Armatei Roșii nr. 188 din 19 mai 1944, în privința lui *Casca Ivan* XXXXX, cu încetarea procesului penal, pe motiv că există circumstanțe care exclud tragerea persoanei la răspundere penală și dispune reabilitarea acestuia, în conformitate cu Legea Republicii Moldova din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 14 ianuarie 2021.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena